

Un home sense atributs

Un home sense atributs no és un home. Això ho vaig descobrir fa alguns dies, per experiència pròpia i llarga meditació. Quan dic que no és un home vull dir que no és una persona, un ciutadà, un veí, algú que pot agafar un autobús, entrar en un bar o en una botiga, parlar per telèfon, passejar per la ciutat, anar al cinema, o en definitiva ser vist i reconegut com a tal *home* pels conciutadans o vianants. Quan dic "sense atributs" vull dir sense els atributs que fan possible totes aquestes activitats i reconeixement, o siga els atributs de la *humanitat*. Els quals són, per aquest ordre, una indumentària adequada i com a mínim mínima, alguns diners –o targeta de crèdit que els substitueix o els proporciona–, identificació documental i, si pot ser, algun veí, parent o conegut al qual poder acudir. Quan falta tot això, un home no és un home. No és res.

La reflexió, en aquest cas com en tants altres, és filla de l'experiència. El cas era que, per raons que es poden reduir a la simple estupidesa o distracció, vaig eixir a la porta de casa, la porta es va tancar, i jo em vaig trobar fora i sense claus. Com a única defensa contra les inclemències exteriors, duia posats uns sumariíssims calçotets de platja, i absolutament res més. Les ulleres sí, gràcies a Déu. I allà em vaig quedar, primer palplantat, després assegut a l'escala, fent-me la pregunta clàssica de Vladimir Ilitx: ¿què fer? O siga, ja estàs al carrer i en calçotets, ¿i ara què? Els cinc centímetres de gruix d'una porta de fusta et separen sense misericòrdia de la seguretat de l'interior, on tu ets tu, tens roba, diners, una nevera amb menjar, televisió, llibres i telèfon. Però estàs *fora*. Fora, i radicalment a la intempèrie.

Tant se val que siga una casa o un pis, o aquesta ciutat o aquella. Era un dia de cap de setmana, i els meus parents, amics i coneguts eren fora de la ciutat.

Podia pensar a trucar algú des d'una cabina i demanar ajut en tal situació. Però a banda de les connotacions grotesques del cas ("¡vine a salvar-me, queestic al carrer i en calçotets!"), hi havia el fet de caminar així pels carrers fins a la cabina més pròxima... i de demanar els duros necessaris a algun vianant desconegut. Demanar-los així, en calçons de platja... Imaginar la cara i les respostes dels eventuals interpel·lats ja em llevava les ganes de fer cap moviment. També podia anar directament a casa d'algun parent o amic, a provar una improbable sort. ¿Però com? ¿Caminant descalç i en aquella condició pels carrers de la ciutat? ¿Suplicant trajecte gratuït a l'autobús? Inimaginable. Quant als veïns, eren absents o estrictament estranys: res a fer per aquest costat.

Bé, en tal cas, ¿què pot fer un home en calçotets i sense diners ni papers, un diumenge d'estiu en una ciutat qualsevol, com ara València o Castelló? No pot fer absolutament res, perquè no és res... si la cosa passa en un poble, tribal o rural, no hi ha cas: no hi ha problema de deixar-te dins la clau de la teua cabana, i en tot cas tothom et coneix, tu ets tu, ets un home entre els homes, tant si vas amb gavardina com si vas amb tapaculs. Com a màxim, t'exposes a una mica de broma. Però la teua cara ja és prou atribut d'humanitat.

A la ciutat, no: la cara, sense res més i sobre un cos mig despullat no demostra que sigues un home; no et dona dret a ser reconegut i tractat com a tal. Si ho intentes, pots passar –amb sort– per boig que cal esquivar o –sense sort– per delinqüent que cal perseguir. En qualsevol cas, és evident que no pots esperar ni establir un tracte humà: no pots esperar res. No ets res. A la ciutat, un gos és un gos, un gat és un gat, però un individu amb ulleres i calçotets, ¿què és?

Aquesta és la pregunta. Si els atributs de la humanitat –i especialment de la humanitat urbana– són la roba i els papers, ¿què és un home sense aquests atributs? És un home atribolat, afligit, torbat, atordit, esverat, esmaperdut (consulteu diccionari de sinònims) i, si la condició dura, desesperat. Tan desesperat, que és capaç de posar-se, sense armes ni bagatges, en mans de l'autoritat pertinent, guàrdia urbana o comissaria més pròxima. I arribar a pensar que els policies són els únics que poden reconèixer com a home un home en calçotets. Si la cara amb ulleres, i la versemblança de l'explicació, els arriben a convèncer, és clar. Si no, no se sap què pot passar.

No els explicaré com va acabar la història (el fet que ara escric açò, vol dir que no va acabar en suïcidi, si més no), ni continuaré amb les tristes i negres reflexions que sobre la condició humana em va suscitar el fet. Si algú de vostès em vol acompanyar, ja sap què ha de fer: un cap de setmana d'estiu, a la ciutat, es queda en calçotets, ix de casa sense clau, tanca la porta... i ja m'ho contarà.